

cipper og hævdet, at man ikke kunde bygge til de Priser, man er oppe paa. Under almindelige Forhold, hvor der gaar et almindeligt Kreditforeningslaan eller Sparekasselaan indenfor rimelige Grænser forud, vil der aldrig være Vanskelighed ved at optage Hypotekforeningslaan bagefter. Naar jeg var inde paa dette Spørgsmaal, var det paa Grund af dets Sammenhæng med Spørgsmaalet om, hvorvidt Staten har Raad til at udlaane saa store Beløb, som der hidtil har været Tale om. Jeg henviste til, at man maatte stille det Forlangende til de byggende, at de optager Hypotekforeningslaan efter Kreditforeningslaan. Men der er en anden Vej at gaa. Hvis Staten ikke vil bevilge kontante Byggelaan, kan Staten, som Kommunerne har gjort det i mangfoldige Tilfælde, garantere et Kreditforeningslaan, eventuelt ogsaa et Hypotekforeningslaan. Mange Kommuner har fulgt denne Vej, Kreditforeningerne har stillet sig velvilligt og har tilbudt Laan til op imod 60 pCt. — et Procenttal, som ligger højere end det sædvanlige —, naar de fik Kommunens Garanti, og Hypotekforeningerne stiller sig sikkert paa samme Maade. Derved vilde man i væsentlig Grad kunne formindske det Beløb, som Staten skal give. Jeg giver den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti Ret i, at Kommunerne ikke har Raad til vedblivende at yde de store Tilskud, der hidtil har været Tale om, og Staten har for den Sags Skyld maaske heller ikke Raad dertil. Men disse Tilskud kan nedsættes og er allerede nu nedsat betydeligt, alle Kommunerne er sikkert gaaet ned til Halvdelen af de Tilskud, de gav for et Aar siden, og vi haaber jo alle, at Tilskud efterhaanden helt kan bortfalde.

Naar jeg skulde gøre en Indvending mod det foreliggende Lovforslag — jeg nævnte det ikke før, idet jeg ikke vilde røre ved det, fordi det hang sammen med Loven af 1. April 1914 —, skulde Indvendingen være den, at Statslaan finder Sted efter Udgiften til Bygningen egentlig uden Hensyn til, hvor mange Lejligheder der tilvejebringes. I Købstadkommunerne følger man almindeligvis et andet Princip, idet man giver et fast Tilskud pr. Lejlighed ud fra følgende Betragtning: det er ikke vor Opgave eller vor Pligt at tilvejebringe 3, 4 eller 5 Værelses Lejligheder; vi kan til Nød — skønt vi ikke har juridisk Forpligtelse, saa har vi maaske moralsk Forpligtelse dertil — give Tilskud til Lejligheder af en vis Størrelse; vi vil give et fast Beløb til en Lejlighed, saa kan den, der bygger, selv om, hvorvidt det skal være

en 2, 3 eller 4 Værelses Lejlighed, Tilskuddet er fra vor Side ganske det samme. Naar man, som her, sætter Statslaanet i Forhold til den hele Byggeudgift, kan det ikke undgaas, at man kommer til at laane mere ud i en Bygning, der omfatter 3—4 Værelses Lejligheder, end hvis den samme Bygning kun omfatter 2 Værelses Lejligheder. Jeg gaar ud fra, at naar man en Gang skal til at tale om, hvorvidt Staten skal fortsætte med at give Laan, vil man i Overensstemmelse med det Princip, Kommunerne følger, fra Statens Side begrænse dette i Forhold til det Antal Lejligheder, der tilvejebringes. Naar Statens Udgift kommer til i nogen Maade at staa i Forhold til Lejlighedernes Størrelse, ligger det i, at Statstilskuddet er begrænset af, hvilke Tilskud Kommunerne giver, og da Kommunerne, som nævnt, kun giver i Forhold til Lejlighedernes Antal, bliver Statens Tilskud selvfølgelig ogsaa sat i Forhold dertil. Men noget andet gælder Statslaan.

Den højtærede Indenrigsminister var inde paa de forestaaende Statsforanstaltninger med Hensyn til Boligbyggeriet og gav nogle Antydninger af, hvad vi i den Henseende kunde vente. Mine Udtalelser gik ud paa, at jeg tror ikke paa Medicin, hverken Statsmedicin, kommunal Medicin eller anden Medicin, overfor en Patient, der er i Færd med at komme sig, og det er min Opfattelse, at Boligmangelen, Boligsygdommen vil vi snart have overstaaet. Jeg ser derfor en Fare i at fortsætte Behandlingen ud over et Tidspunkt, da Patienten mere trænger til nærende Kost end til Medicin. Alle vore Erfaringer paa det prisregulerende Omraade gaar ud paa, at Prisreguleringer snarest fordyrer det, man vil søge at gøre billigere. Vi har paa saa mange Omraader oplevet, at man, naar man satte Maksimumspriser, derved kun opnaaede at faa Minimumspriser og at fordyre Varer, som maaske under andre Forhold vilde være blevet billigere. Nu skal der ikke i disse mine Bemærkninger ligge nogen som helst Antydning af, at jeg tænker mig Muligheden af, at vi straks kan forlade Reguleringen paa Boligvæsenets Omraade, men det, jeg vil advare imod, er, at man fremdeles, udover den Tid, som er strengt nødvendig, opretholder Institutioner eller skaber nye Systemer, der kan bidrage til, at man forlænger Sygdommen, at man forhaler det Tidspunkt, da vi kan tænke paa at vende tilbage til normale Forhold, og naar den ærede Ordfører for det socialdemokratiske Parti henviste til, at det, man paatænkte, var at fremme Byg-